

havde erkendt Grundlovens Mening, saa kunde man fortolke den, bearbejde den og videre udvikle den, men der var Grænser, vi ikke kunde komme ud over. Det er netop Sagen. Der er en vis Grænse, og Grænsen kan ikke være anden, end at man kan ikke bestemme noget, som er mod Grundlovens Tanke. Der kommer den egentlige og sidste Kærne i det, som Grundloven har anordnet. Nu er Spørgsmaalet: hvad er Kærnen i Grundlovens § 30? Med Hensyn hertil har baade det ærede Medlem fra Stubbebjerg og det ærede Medlem fra Viborg sagt mig, at det, det kom an paa, var, om vedkommende Fattighjælp var knyttet til visse Betingelser eller ikke. Naar det var en fri og almindelig forfælsløs Modtagelse af Understøttelse, var det Fattighjælp; men naar den var knyttet til visse Betingelser, var det ikke Fattighjælp. Seg fortaar det ikke; jeg veed ikke, hvorfra det ærede Medlem fra Stubbebjerg, som navnlig fremhævede det, har det. Seg erindrer, at det ærede Medlem fra Viborg havde en væsentlig, anden Motivering. Seg fortaar ikke, hvad der egentlig skulde være Tanken i denne Forskel mellem, om Understøttelsen var mere eller mindre betinget; jeg fortaar ikke, hvad Grundloven her skulde have tænkt paa. Nej, jeg kan fortaar, at Grundloven har sagt, disse fattige, uafhængige, økonomisk afhængige Mennesker kunne ikke isølge en Overvejen, som de selv ere Herrer over, og med egen Magt og Myndighed træde op i Livet, altsaa heller ikke som Vælger. Men naar det er til Stede, hvilken Forskel skulde det saa gøre, om der er mere eller mindre omfattende Betingelser for, at de fik denne Understøttelse, i hvilken Henseende skulde det paavirke deres Selvstændighed, Myndighed eller Gyne til at være Vælgere? Seg begriber det ikke, og det kan heller ikke gennemføres; thi vi se nu, at i det Forslag, som den ærede Minister har foreslaaet i den Retning, er der mange Betingelser, strænge Betingelser, for at de vedkommende kunne saa den Valgret, som Ministeren vil give dem. I Flertallets Forslag ere disse Betingelser imidlertid meget reducerede og i Mindretallets Forslag ere de forsvundne; der er ingen her, som vil paastaa, at det ene Forslag skulde være mere eller mindre grundlovsmaessigt end det andet. Derpaa kan det sandelig ikke bero. Om Hjælpen er mere eller mindre betinget, maa være ganske ligegyldigt; naar den er, som Grundloven siger, Fattighjælp, er det afgørende, og ved Spørgsmaalet om den er Fattighjælp eller ikke, behøve vi dog ikke at argumentere ud fra det rene intet. Vi have jo haft Fattigvæsen her i Landet i saa mange

Åar, og der er ikke et levende Menneske her i Landet, der ikke har en fast Forestilling om, hvad der er Fattighjælp. Seg siger derfor: lad os overfor Grundloven vise den Verbødighed, selv om vi ikke ere nødte til det, at vi ikke vedtage Bestemmelser, som for den almindelige Opfattelse maa være, om de ogsaa ere lovlige, saa stødende som det vilde være, hvis vi vilde træffe en saadan Bestemmelse som den overfor Grundlovens Forbud, at Folk, som modtage Understøttelse fra Fattigvæsenet, skulle have Valgret, at vi ikke vedtage Bestemmelser, som gaa ud paa, at faste Fattiglemmer, Fattiglemmer, der vedvarende ere under Fattigvæsenets Omfjorg, skulle have Valgret; thi det vilde stride mod al simpel og naturlig Følelse, og mod jævn sund Sans, som vi ikke bør krænte i de Lovgivningsarbejder, vi have at beskæftige os med. Vi ville aldrig kunne saa nogen jævn og simpel Mand til at tvivle om, at Grundloven, naar den udelukker fattige fra Valgret, saa først og fremmest har tænkt paa faste Fattiglemmer. Det ville vi aldrig kunne saa nogen simpel, jævnt tænkende Mand til. Derfor siger jeg: Der bevæge vi os paa et Omraade, hvor der ingen Tvivl er, her ere vi ved Kærnen af Sagen. Om alle andre Udenværker kan der tvistes, ansøres Grunde for og imod, men naar vi komme til selve den faste, vedvarende Fattigunderstøttelse, saa er det forbi med Tvivlen, saa er der ikke Spørgsmaal om, hvad der i alt Fald maa være Grundlovens Mening. For Næsten er det virkelige Forhold selvfølgelig det, at Grundlovens Ord gaa meget videre end til den Kærne, jeg her har nævnt. Grundloven nævner enhver Understøttelse af Fattigvæsenet, og det er da sikkert nok, at naar det ikke bliver bestemt forklaret ad anden Vej, maa disse Ord anvendes paa enhver Ydelse, der gives af Fattigvæsenet til en Mand, fordi han ikke kan ernære sig selv. Det er der ingen Tvivl om, men jeg indrømmer, at i den Henseende maa Lovgivningsmagten og Tidsaaanden kunne øve en vis Virkning, og den Omstændighed selvfølgelig, at vi allesammen her i Landet erkende, hvad ogsaa blev erkendt paa den grundlovgivende Rigsdag, at Grundlovens Bestemmelser ere urimelig haarde og strænge, bør selvfølgelig gøre, at Lovgivningsmagten bevæger sig med en noget større Frihed her, end hvis vi i dette Øjeblik stode teoretisk med vor almindelige Opfattelse paa det Standpunkt, som er udtrykt i Grundlovens Ord. Men selve Ordene ere sikkert ikke tvivlsomme. — Det er blevet sagt, at hvis dette her var Fattigunderstøttelse, maatte ogsaa den Understøttelse,